

§ 46

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ym. aloitteesta nuorten radikalisoitumisen ennaltaehkäisemistä koskevan moniammatillisen työryhmän perustamiseksi

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Sisäasiainministeriö julkaisi vuonna 2012 kansallisen toimenpideohjelman väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi. Ohjelman tavoitteena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä väkivaltaisia tekoja, joiden motiivina on edistää radikaaleja aatteita, oppeja tai ideologioita. Toimenpideohjelmassa on erityisesti huomioitu nuorten radikalisoitumisen ja väkivaltaiseen ääriilikkeeseen ajautumisen ennaltaehkäisy sekä paikallisten viranomaisten välinen yhteistyö. Ennaltaehkäisy edellyttää radikalisoitumisen varhaisten merkkien tunnistamista sekä puuttumista ilmiön varsinaisiin syihin.

Osana kansallista toimenpideohjelmaa Helsingin poliisilaitos asetti 1.4.2013 pysyvän paikallisten viranomaisten yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on seurata väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä ilmiöitä ja niiden kehitystä Helsingissä sekä valmistella tarvittaessa toimenpiteitä havaittuihin ilmiöihin puuttumiseksi. Yhteistyöryhmä levittää tietoa ja osaamista ilmiöstä myös muille viranomaisille ja sidosryhmille. Työryhmään on nimetty edustajat Helsingin poliisilaitoksen lisäksi muun muassa sosiaali- ja terveysvirastosta, kaupunginkansliasta, nuorisosiankeskuksesta, opetusvirastosta, Puolustusvoimista ja suojelupoliisista.

Sisäasiainministeriön mukaan väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn kannalta on tärkeää vähentää erityisesti nuorten syrjäytymistä yhteiskunnasta, yhteiskunnan jakaantumista ja alueellista segregaatiota. Moniammatillinen viranomaistiimi Ankkuri, joka työskentelee Helsingin poliisilaitoksen tiloista käsin, pyrkii estämään lasten ja nuorten syrjäytymistä muun muassa jalkautumalla nuorten pariin ja puuttamalla varhaisessa vaiheessa alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen. Tiimiin kuuluu poliisien lisäksi Helsingin kaupungin palveluksessa olevia sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisia. Toiminnan piirissä oleville henkilöille etsitään ja tarjotaan heidän tarpeittensa mukaisia palveluja ja hoitopolkuja. Ankkuritiimin yhteistyötahoja ovat eri viranomaiset ja apua tarjoavat järjestöt. Ankkuritiimi käsittelee vuodessa noin tuhat asiakas-

ta, joista suurin osa on rikoksilla oireilevia nuoria. Lisäksi tiimin asiakaina on läheisväkivallantekijöitä ja ekstremistejä. Ankkuritiimin asiakaina on ollut myös Syyrian ja Irakin taistelualueille lähtöä harkinneita ja sieltä palaavia henkilöitä.

Sosiaali- ja terveystyö on ennaltaehkäisevä nuorten syrjäytymistä monin tavoin osana perustyötään. Nuorille tarjolla olevia palveluja ovat muun muassa nuorten alueelliset sosiaalityön palvelupisteet, opiskeluterveydenhuolto, nuorisoasematoiminta, nuorten työhönohjaus, sähköisen työnhaun Talent Studio sekä moniammatillisella työotteella toimiva Nuorten Ohjaamo Helsinki. Sosiaali- ja terveystyö osallistuu yhteistyökumppanina Me-säätiön taloudellisesti tukemaan viisivuotiseen (2016-2020) hankkeeseen, jossa haetaan uudenlaisia ratkaisumalleja maahanmuuttajanuorten aseman parantamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että nuorten radikalisoitumista jo ehkäistään useiden moniammatillisten verkostojen avulla. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunta ei näe tarvetta uuden työryhmän perustamiselle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nuorten radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyllä on merkittäviä sekä nuoriin itseensä että yleisimmin väestöön liittyviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Kuvaja, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Sari Tuominen, nuorten palvelujen päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 29.3.2016 mennessä lausuntoa koskien valtuutettu Veronika Honkasa-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alv.nro

FI02012566

lon ja 43 muun valtuutetun aloitetta, jossa ehdotetaan nuorten ekstreemisiä ennaltaehkäisevän moniammatillisen työryhmän perustamista.

"Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut ehdotamme, että Helsinkiin muodostetaan esimerkiksi Nuorisoasiainkeskuksen johdolla moniammatillinen (mm. sosiaali- ja terveystoimi, opetus, poliisi, uskonnolliset yhteisöt, tutkimusyhteisöt, järjestöt) työryhmä, joka suunnittelee, miten nuorten radikalisoitumiseen tulisi Helsingin tasolla puuttua ja miten ilmiötä tulisi ennaltaehkäistä. Työryhmän tehtäväksi asetetaan lisäksi selvityksen tuominen kaupunginhallitukselle."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Kuvaja, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Sari Tuominen, nuorten palvelujen päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Nuorisolautakunta 18.02.2016 § 22

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nuorisoasiainkeskuksen strateginen tavoite on lisätä helsinkiläisten nuorten kykyä nähdä maailma toisten silmin. Kun Helsinki muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi, sovittelun ja empatian taidot korostuvat. Nuorisolautakunta katsoo, että tehokkaimmat tavat torjua väkivaltaista ekstreemisiä ovat osallisuuden ja mielekkyyden kokemukset sekä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemusten käsittely. Juuri tästä syystä helsinkiläisessä nuorisotyössä on merkittävästi lisätty maksuttoman matalan kynnyksen harrastustoiminnan mahdollisuuksia, vahvistettu tukea ja yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa, koulutettu henkilöstöä monimuotoisuudesta sekä kehitetty uusia malleja vanhempien kanssa tehtävään työhön. Yhdessä järjestöjen ja poliisin kanssa

on mm. järjestetty iltoja, joissa vanhempien ja nuorten kanssa keskustellaan ääriajattelusta ja neuvotaan miten tulee toimia epäillessä radikalisoitumista.

Väkivaltaisen ekstremismin ja laajemmin väkivallan kohdalla uhrius ja tekijyys eivät ole toisistaan irrallisia asioita. Monen rikoksen taustalla on syvä osattomuuden, kiusaamisen ja ulossulkemisen, jopa väkivallan kokemus. Vaikka se ei oikeuta väkivaltaan turvautumista, tämän yhteyden ymmärtäminen auttaa löytämään tehokkaita tapoja estää väkivaltaa ja puuttua ajoissa. Kaikista ryhmistä ulossuljettu, kielteisen palautteen kierteeseen joutunut nuori on helppo rekrytoinnin kohde väkivaltaisille jengeille kotimaassa tai sota-alueilla. Olennaista on auttaa kielteiseen kääntynyttä identiteettiä kääntymään kohti myönteistä. Tämän vuoksi esimerkiksi oikeiden harrastusporukoiden löytäminen tässä vaiheessa on kriittistä.

Aloite osuu oikeaan siinä, että Helsingissä ei kaupungin toimesta nyt tehdä kohdennettua nuorisotyötä radikalisoituneiden nuorten kanssa. Väkivallan estämiseksi sekä väkivaltaan syyllistyneiden kanssa työskentelemiseksi tehdään kuitenkin kohdennettua työtä useissa nuorisotai sosiaalialan järjestöissä, näistä tunnetuimpina Helsinki Missio ja Aseman Lapset.

Nuorisoasiainkeskus on viime vuosina aloittanut yhteistyön Wienin kaupungin nuorisotoimen kanssa. Wienissä aloitteessa kuvattua toimintaa toteutetaan jalkautuvana työnä, joka keskittyy erityisesti äärioikeistoon. Sellaisenaan mallia ei ole ainakaan vielä kyetty mm. taloudellisista syistä siirtämään Helsinkiin. Nuorisoasiainkeskus on tunnistanut rasistisesti ajattelevien ja toimivien nuorten kanssa työskentelyn yhdeksi kehittämisalueeksi, jota tullaan katsomaan nuorisotoimenjohtajan vetämässä nuorisoasiainkeskuksen maahanmuuttajatyön kehittämissyöryssä vuoden 2016 aikana. Arviointi- ja kehittämistyössä tullaan hyödyntämään olemassa olevia verkostoja muihin ammattikuntiin sekä selvittämään, millä ehdoin järjestöjen roolia kaikille turvallisen ja tasavertaisen yhteiskunnan rakentamisessa voitaisiin entisestään vahvistaa. Tässä yhteydessä nuorisoasiainkeskus arvioi myös, tulisiko Helsingin poliisilaitoksen Ankkuri-ryhmässä olla poliisin ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten lisäksi myös nuorisotyöntekijä. Ankkuri-ryhmä on nuoriin ensimmäisten rikoksen tekijöihin keskittyvä ammattilaistiimi.

Nuorisolautakunta katsoo, että aloitteessa nostetaan esille merkittävä asia. Nuorisolautakunta katsoo kuitenkin, että aiheen tiimoilta tehdään jo nyt laajamittaista, moniammatillista yhteistyötä ainakin neljän moniammatillisen verkoston avulla. Sen vuoksi nuorisolautakunta ei näe tarvetta uuden työryhmän perustamiselle.

Verkostoista merkittävin aloitteen näkökulmasta on väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn Helsingin yhteistyöverkosto. Helsingin poliisilaitoksen johdolla yhteistyöverkosto kokoaa aloitteessa mainitut toimijat jo nyt käsittelemään tapoja puuttua väkivaltaiseen ääriajatteluun ja siitä seuraavaan, yhteiskuntakehityksen kannalta vaaralliseen toimintaan. Verkoston kautta ammattilaiset jakavat kokemuksiaan ja tietojaan ääriajattelusta ja -toiminnasta. Verkostossa ovat mukana aloitteessa mainitut toimijat. Verkosto on laajentanut toimialaansa vuonna 2016 yksittäisten riskinuurten tunnistamisesta myös väkivaltaisen ekstremismin syntysyihin eli mm. vihapuheen ja rasismiin käsittelyyn. Aloitteeseen liittyvä valmistelu voidaan hyvin toteuttaa ko. verkoston puitteissa.

Tämän lisäksi nuorisolain edellyttämä moniammatillinen Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on valinnut 9.2.2016 yhdeksi kolmesta painopisteestään rasisminvastaisuuden, johon liittyen ryhdytään valmistelemaan yhteistä toimintasuunnitelmaa mm. nuorisoasiainkeskuksen, opetusviraston, Helsingin seurakuntayhtymän, Helsingin poliisilaitoksen ja Kaartin jääkäriyrykmentin yhteistyönä. Suunnittelutyötä johtaa nuorisoasiainkeskus. Myös tässä työssä on tunnistettu, että pelkkä yhdenvertaisuuden edistäminen ei riitä vaan tarvitaan tapoja puuttua vihapuheeseen ja yhteiskuntarauhan kannalta vaarallisiin mielihetkiin. Yhteinen työskentely tulee käsittelemään mm. henkilökunnan koulutusta vihapuheen käsittelyyn. Alustava suunnitelma käsitellään nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kokouksessa 12.4.2016.

Kolmanneksi opetusviraston johtamassa Maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumis- ja palveluverkostossa on mukana laaja joukko sekä järjestöjä että Helsingin hallintokuntia kehittämässä palvelujärjestelmää nuorille.

Näiden lisäksi aihe nousee esille myös Maahanmuuttajanuorten Helsinki -hankkeessa, jota toteutetaan Me-säätiön tuella. Hankkeen tavoitteena on tasa-arvoistaa maahanmuuttajanuorten asemaa Helsingissä. Hankkeessa tullaan toteuttamaan viiden vuoden mittaisia, uusien työmallien kokeiluja yhteensä 500 000 eurolla vuodessa. Hankkeen tämänhetkisessä palvelumuotoiluvaiheessa on mukana noin kaksikymmentä suoraan nuorten kanssa työskentelevää ammattilaista kehittämässä ja testaamassa ratkaisuja maahanmuuttajanuorten aseman tasa-arvoistamiseksi. Lisäksi hankkeeseen rekrytoidut nuoret kokemussuunnittelijat kartoittavat syrjinnän kokemuksia ikäisiltään nuorilta. Hankkeen alustaviksi teemoiksi on jo tunnistettu mm. uudet tavat käsitellä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemuksia, suomalaisten kaverien puute, vanhempien järjestelmätuntemus sekä alkaneen rikoskierteen katkaisu. Hankkeessa oleva rahoitus voi tarjota mahdollisuuksia myös tähän teemaan.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 10

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on asettanut 1.4.2013 paikallisen viranomaisten työryhmän, joka seuraa sisäministeriön 2012 julkaisemaa kansallista toimenpideohjelmaa väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi. Helsingissä väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyä toteutetaan laajassa yhteistyössä eri viranomaisten välillä keskustellen ja sopien parhaista menettelytavoista paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Helsingin yhteistyöryhmää johtaa Helsingin poliisilaitoksen ennalta ehkäisevän toimintalinjan johtaja, ja sen jäseninä on edustajia mm. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden keskukselta, nuorisosiainkeskuksesta ja opetusvirastosta sekä valtion edustajia mm. rikosseuraamuslaitokselta, puolustusvoimista ja suojelupoliisista sekä kolmannen sektorin toimijoita. Kansallisen tason väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn työryhmää johdetaan sisäministeriössä.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä ilmiöitä ja niiden kehitystä Helsingissä sekä valmistella tarvittavia toimenpiteitä havaittuihin ilmiöihin puuttumiseksi. Yhteistyöryhmä levittää tietoa ja osaamista ilmiöstä myös muille viranomaisille ja sidosryhmille.

Opetusvirasto on mukana kehittämässä ICthinking-interventiotapaan perustuvaa menetelmää, joka kohdentuu identiteettityöskentelyyn ja toimii suvaitsevaisuutta ja kriittistä ajattelua edistävänä työkaluna. Sen tavoitteena on ennalta ehkäistä ulkopuolisuuden kokemusta, joka saattaa kehittyä identiteettikriisiin myötä. Helsingin opetusvirasto ottaa myös meneillään olevassa opetussuunnitelmatyössä huomioon radikalisoitumisen ehkäisemiseen liittyvät asiat ja niiden käsitteleminen kirjataan opetussuunnitelmiin. Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ovat tuoreen oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämiä asioita ja opetusviraston ohjeistuksissa on otettu huomioon radikalisoitumiseen ja vihapuheisiin liittyvät asiat ja niihin liittyviä toimia tehdään yhteistyössä eri vi-

01.03.2016

Sotep/27

ranomaisten sekä lasten ja nuorten huoltajien kanssa. Opiskeluhooltohenkilöstö toimii kouluissa ja oppilaitoksissa asiantuntijoina ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen liittyvissä asioissa ja toimii opetus- ja nuorten tukena tässä työssä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Crister Nyberg, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi
Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alv.nro

FI02012566